

няма дрехи, няма обувки.. ние не можем да им ги дадем” (жена, 20 г.). Така социалното подпомагане спрямо децата (храна, дрехи, средства) се възприема от родителите цигани като задължително условие за посещаване на училище.

В контекста на материалната помощ бе развита и още една теза, свързана с обстоятелството, че училището трябва да предлага и развлечения, включително екскурзии, посещения извън населеното място. “Когато бяхме ученици ни водеха на екскурзии, разглеждахме различни градове и места... сега — нищо” (мъж, 35 г.). Това мнение обаче не бе подкрепено от останалите родители, които категорично заявиха, че няма да пуснат децата си извън квартала — поради страх — “да не ги откраднат”, особено за момичета; “да не им се случи нещо” и т.н. При всички случаи обаче се оказва, че училището трябва да има ангажимент към по-активна социализация, която не се свежда само до посещаване на задължителните занятия и престой в класната стая, но и допълнителни часове по “танци”, “спорт”, “музика”. Споделените мнения (от родителите) са свидетелство за това колко важни са примерите на извънучебни дейности и практики, които биха повлияли в интеграционен план на младото поколение роми.

**Изведените причини** за отпадането от училище показват комплексността на проблема. От една страна, училището и управленските структури на образованието имат сериозна отговорност в нормативен и организационен план за осъществяване на процеса на обучение и възпитание, доколкото качеството на учебниците, съдържанието на учебния материал, квалификацията на учителите, провеждането на часовете, системата на оценяване, редът в училищата са от преките компетенции и приоритети на образователното ведомство и институции. От друга страна обаче, отпадането от училище излиза от училищните структури и се пренася като дебат пред цялото общество — за качеството на живота, отговорността на държавата и морала на родителите, ценностите на социума. Специално акцентираме на обстоятелството, че икономическият и културен капитал на семейството